

Sagunt
es viu
REGIDORIA DE TURISME

Itineraris Històrics

Itinerarios Históricos

ITINERARIS HISTÒRICS

ITINERARIOS HISTÓRICOS

- **RUTA IBERA (Arse)**
RUTA IBERA (Arse)
- **RUTA ROMANA (Saguntum)**
RUTA ROMANA (Saguntum)
- **RUTA MEDIEVAL (Murbyter-Morvedre)**
RUTA MEDIEVAL (Murbyter-Morvedre)
- **RUTA DE LES ERMITES**
RUTA DE LES ERMITAS
- **RUTA INDUSTRIAL (Port de Sagunt)**
RUTA INDUSTRIAL (Puerto de Sagunto)

INTRODUCCIÓ

Sagunt relata, a través de les seues nobles pedres, la història de les diverses cultures que per ella han passat al llarg del segle.

Un passeig pel seu conjunt historicoartístic, poblat de monuments nacionals i vestigis de segles passats com el Teatre Romà, la fortalesa del castell o la juderia que millor conserva el seu traçat originari d'època medieval, proporciona un viatge en el temps, per la importància del patrimoni històric de la ciutat.

El nucli del Port de Sagunt, una de les últimes ciutats-fàbrica d'Espanya, ens ofereix un recorregut pel seu important patrimoni industrial, llegat de la seua història més recent. Són moltes les propostes de gaudi i descans que et brinden els nostres tretze quilòmetres de litoral amb platges distingides amb la bandera blava d'Europa, les sendes de les nostres muntanyes, els passejos per la nostra història i la nostra riquíssima oferta cultural i gastronòmica.

INTRODUCCIÓN

Sagunto relata, a través de sus nobles piedras, la historia de las diversas culturas que por ella han pasado a lo largo de los siglos.

Un paseo por su conjunto histórico-artístico, poblado de monumentos nacionales y vestigios de siglos pasados como el teatro romano, la fortaleza del castillo o la judería que mejor conserva su trazado originario de época medieval, proporciona un viaje en el tiempo, por la importancia del patrimonio histórico de la ciudad.

El núcleo de Puerto de Sagunto, una de las últimas ciudades-fábrica de España, nos ofrece un recorrido por su importante Patrimonio Industrial, legado de su historia más reciente. Son muchas las propuestas de disfrute y descanso que te brindan nuestros trece kilómetros de litoral con playas distinguidas con la bandera azul de Europa, los senderos de nuestras montañas, los paseos por nuestra historia y nuestra riquísima oferta cultural y gastronómica.

Ruta Ibèrica

Arse

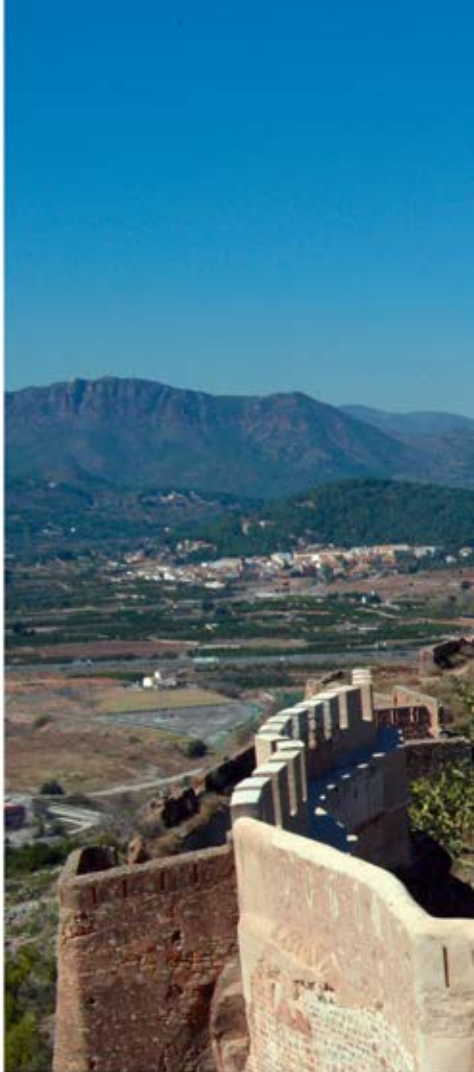
La població ibèrica d'Arse (s.V aC) se situa en l'extrem occidental del turó, protegida per un doble recinte defensiu. La Senda dels Lladres, que recorre el perímetre exterior del Castell, permet veure restes de la muralla ibèrica.

La población ibérica de Arse (s. V aC) se sitúa en el extremo occidental del cerro, protegida por un doble recinto defensivo. La Senda dels Lladres que recorre el perímetre exterior del Castillo, permite ver restos de la muralla ibèrica.

Grau Vell

El Grau Vell, un xicotet nucli de població al costat de la mar, conserva una torrassa de vigilància costanera del s.XVI i les restes arqueològiques de l'antic port iberoromà. Els seus fons marins guarden fragments d'àmfores i restes de l'antic port de Saguntum.

El Grau Vell, un pequeño núcleo de población junto al mar, conserva un torreón de vigilancia costera del s.XVI y los restos arqueológicos del antiguo puerto ibero-romano. Sus fondos marinos guardan fragmentos de ánforas y pecios del antiguo puerto de Saguntum.

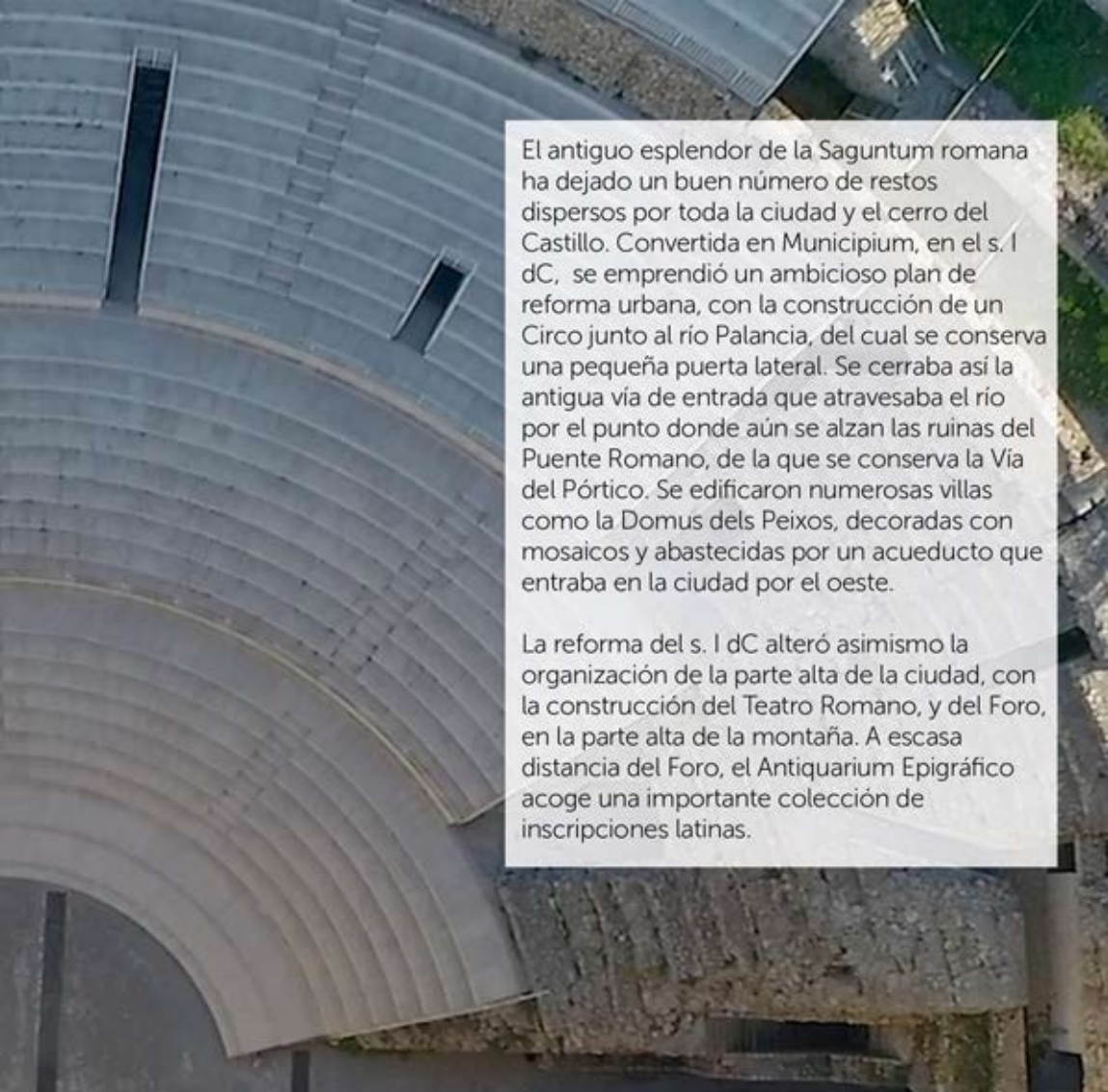
RUTA ROMANA

L'antiga esplendor de la Saguntum romana ha deixat un bon nombre de restes disperses per tota la ciutat i el turó del Castell. Convertida en municipium, al s. I dC es va emprendre un ambiciós pla de reforma urbana, amb la construcció d'un Circ al costat del riu Palància, del qual es conserva una xicoteta porta lateral. Es tancava així l'antiga via d'entrada que travessava el riu pel punt on encara s'alcen les ruïnes del Pont Romà, de la qual es conserva la Via del Pòrtic. Es van edificar nombroses viles, com la Domus dels Peixos, decorades amb mosaics i abastides per un aqüeducte que entrava a la ciutat per l'oest.

La reforma del s. I dC va alterar així mateix l'organització de la part alta de la ciutat, amb la construcció del Teatre Romà, i del Fòrum, en la part alta de la muntanya. A escassa distància del Fòrum, l'Antiquarium Epigràfic acull una important col·lecció d'inscripcions llatines.

RECORREGUT
RECORRIDO

Saguntum

El antiguo esplendor de la Saguntum romana ha dejado un buen número de restos dispersos por toda la ciudad y el cerro del Castillo. Convertida en Municipium, en el s. I dC, se emprendió un ambicioso plan de reforma urbana, con la construcción de un Circo junto al río Palancia, del cual se conserva una pequeña puerta lateral. Se cerraba así la antigua vía de entrada que atravesaba el río por el punto donde aún se alzan las ruinas del Puente Romano, de la que se conserva la Vía del Pórtico. Se edificaron numerosas villas como la Domus dels Peixos, decoradas con mosaicos y abastecidas por un acueducto que entraba en la ciudad por el oeste.

La reforma del s. I dC alteró asimismo la organización de la parte alta de la ciudad, con la construcción del Teatro Romano, y del Foro, en la parte alta de la montaña. A escasa distancia del Foro, el Antiquarium Epigráfico acoge una importante colección de inscripciones latinas.

1 FÒRUM ROMÀ **FORO ROMANO**

Pensat com a centre de la nova ciutat, es va construir habilitant una explanada per mitjà d'imponents murs de contenció, apreciables des de l'exterior. Del Fòrum són visibles actualment, entre altres, les restes de la Basílica, la Cúria i les Tabernae.

Pensado como centro de la nueva ciudad, se construyó habilitando una explanada mediante imponentes muros de contención, apreciables desde el exterior. Del Foro son visibles actualmente, entre otros, los restos de la Basílica, la Curia y las Tabernae.

2 Teatre Romà - **Teatro Romano**

Construït al s. I dC, aprofitant la concavitat de la muntanya. El seu aspecte actual està condicionat per les nombroses intervencions de restauració i rehabilitació a què ha estat sotmesa l'estructura. La de principis dels noranta, li dona la imatge actual. Va ser declarat monument nacional el 1896.

Construido en el s. I dC, aprovechando la concavidad de la montaña. Su aspecto actual viene condicionado por las numerosas intervenciones de restauración y rehabilitación a las que ha estado sometida su estructura. La de principios de los noventa, le ha dado su imagen actual. Fue declarado Monumento Nacional en 1896.

Saguntum

3 MUSEU HISTÒRIC MUSEO HISTÓRICO

Situat a la casa del Mestre Peña, un edifici gòtic del s. XIV. Mostra una important col·lecció de peces arqueològiques procedents d'excavacions i troballes que s'han realitzat a la ciutat. Monument nacional des de 1962.

Situado en la casa del Mestre Peña, un edificio gótico del s. XIV. Muestra una importante colección de piezas arqueológicas procedentes de excavaciones y hallazgos que se han realizado en la ciudad. Monumento Nacional desde 1962.

4 RESTES DEL MUR DEL TEMPLE DE DIANA RESTOS MURO TEMPLO DE DIANA

Construcció de grans carreus d'aparell ciclopi (s.V-IV a.C). Tradicionalment s'ha interpretat com el basament del Temple de Diana, únic edifici salvat de la destrucció, durant l'assetjament de la ciutat per Anníbal al 218 a. C. També s'ha interpretat com una construcció defensiva relacionada amb la muralla republicana (s. II a.C). Des de 1963 té la condició de monument nacional.

Construcción de grandes sillares de aparejo ciclópeo (s.V-IV a.C). Tradicionalmente se ha interpretado como el basamento del Templo de Diana, único edificio salvado de la destrucción, durante el asedio de la ciudad por Aníbal en el 218 a.C. También se ha interpretado como una construcción defensiva relacionada con la muralla republicana (s.II a.C). Desde 1963 tiene la condición de Monumento Nacional.

5 PORTA DEL CIRC ROMÀ PUERTA DEL CIRCO ROMANO

Aquest monument (s.II d.C) es troba soterrat majoritàriament, és visible únicament una de les portes d'entrada situada al carrer dels Horts.

Este monumento (s.II d.C), se halla enterrado en su mayor parte, siendo visible únicamente una de las puertas de entrada situada en la calle de los Huertos.

6 PLAÇA PÚBLICA ROMANA PLAZA PÚBLICA ROMANA

Aquestes restes monumentals s'atribueixen a una gran plaça pública (s.II d.C), que constata la gran àrea que es va crear en aquesta zona de la ciutat en sintonia amb el Circ Romà i la Via del Pòrtic.

Estos restos monumentales se atribuyen a una gran plaza pública (s.II d.C), que constata la gran área que se creó en esta zona de la ciudad en sintonía con el Circo Romano y la Via del Pórtico.

7 8 ESPAIS ARQUEOLÒGICS. VIA DEL PÒRTIC I DOMUS DELS PEIXOS **ESPACIOS ARQUEOLÓGICOS. "VIA DEL PÒRTIC" Y "DOMUS DELS PEIXOS"**

La Via del Pòrtic (s.I d.C) és un espectacular espai arqueològic museïtzat, únic a la Comunitat Valenciana. En els més de 3.000 metres quadrats excavats davall d'un edifici de nova construcció, es pot observar una via romana porticada, tabernae i edificis funeraris sagrats. Aquesta visita es complementa amb la Casa dels Peixos (s.II d.C), una vivenda romana que conserva les seues diferents estades ordenades al voltant d'un atri.

La Via del Pòrtic (s.I d.C) es un espectacular espacio arqueológico musealizado, único en la Comunidad Valenciana. En sus más de 3.000 metros cuadrados excavados bajo un edificio de nueva construcción, se puede observar una vía romana porticada, tabernae y edificios funerarios sagrados. Esta visita se complementa con la Casa dels Peixos (s.II d.C), una vivienda romana que conserva sus diferentes estancias ordenadas alrededor de un atrio.

9 RESTES ARQUEOLÒGUES AV. PAÍS VALENCIÀ **RESTOS ARQUEOLÓGICOS AV. PAÍS VALENCIÀ**

Formats per una vivenda unifamiliar i un tram d'un ramal urbà de la Via Augusta.

Formados por una vivienda unifamiliar y un tramo de un ramal urbano de la Via Augusta

10 VESTIGIS DEL PONT ROMÀ **VESTIGIOS DEL PUENTE ROMANO**

Situats al llit del riu Palància, a l'altura del Carrer del Remei.

Situados en el lecho del río Palancia, a la altura de la calle del Remei.

RUTA Medieval

Murbyter-Morvedre

Durant el domini islàmic, la ciutat passa a anomenar-se Murbyter; i comença a configurar-se el traçat irregular de l'actual centre històric. D'aquesta etapa es conserva el Castell, del s. XI.

Després de la colonització cristiana de Sagunt, la ciutat passa a anomenar-se Morvedre o Murviedro; i es fa l'urbanisme del nucli antic de la ciutat, limitada pel perímetre de l'antiga muralla musulmana, de la qual hui tan sols és visible algun dels seus trams. Eixe mateix any es va iniciar la construcció de l'església del Salvador, aquesta va precedir en un segle l'edificació de l'església de Santa Maria, un grandios temple finalitzat quatre-cents anys més tard, que combina gòtic i barroc.

Durante el dominio islámico, la ciudad pasa a llamarse "Murbyter" y empieza a configurarse el trazado irregular del actual centro histórico. De esta etapa se conserva el Castillo, del s. XI.

Tras la colonización cristiana de Sagunto, a partir de 1248, la ciudad pasa a denominarse "Morvedre o Murviedro" y se hace el urbanismo del casco antiguo de la ciudad, limitada por el perímetro de la antigua muralla musulmana, del que hoy tan solo es visible alguno de sus tramos. Ese mismo año se inició la construcción de la iglesia del Salvador. Ésta precedió en un siglo la edificación de la iglesia de Santa María, un grandioso templo finalizado cuatrocientos años más tarde, que combina gótico y barroco.

Com a part d'un projecte de reforma urbana medieval, les autoritats cristianes van obrir les places Major i de la Pescateria com a nou centre de la població. Al seu entorn es trobava l'Almodí —dipòsit de blat— i la porta principal de la muralla, substituïda a finals del XVIII pel nou Ajuntament. A partir de la plaça Major es desenvolupaven els carrers principals de la població, que van servir de localització als principals palaus del gòtic local. Aquest és el cas del Palau del Delme al carrer Major, de la Casa del Mestre Penya a la pujada del Castell i de la Casa Gran i Casa Canino al carrer dels Cavallers. A la part alta de la ciutat es trobava la Jueria, de la qual es conserva la porta medieval.

Como parte de un proyecto de reforma urbana medieval, las autoridades cristianas abrieron las plazas Mayor y de la Pescadería como nuevo centro de la población. En su entorno se encontraba el Almodín -depósito de trigo- y la puerta principal de la muralla, sustituida a finales del XVIII por el nuevo Ayuntamiento. A partir de la plaza mayor se desarrollaban las calles principales de la población, que sirvieron de localización a los principales palacios del gótico local. Este es el caso del Palau del Delme en la calle Mayor, de la Casa del Mestre Penya en la subida del Castillo y de la Casa Gran y Casa Canino en la calle Caballeros. En la parte alta de la ciudad se encontraba la Judería, de la cual se conserva su puerta medieval.

1 ESSLÉSIA DEL SALVADOR IGLESIA DEL SALVADOR

Un dels escassos exemples valencians del "gòtic de conquesta". BIC el 2007.

Uno de los escasos ejemplos valencianos del "gótico de conquista". BIC en 2007.

2 MURALLA MEDIEVAL MURALLA MEDIEVAL

Actualment es conserva en alguns llenços de muralla i torres, que des del Castell envoltaven la ciutat medieval. A finals del s. XVIII va ser derrocada, coincidint amb la urbanització d'aquest mateix eix que constitueix l'actual Camí Reial. Destaca la torre del carrer Escipions, que dona accés a l'únic sector de camí de ronda que es conserva, i la torre de Santa Anna.

Actualmente se conservan en algunos lienzos de muralla y torres, que desde el Castillo cercaban la ciudad medieval. A finales del s. XVIII fue derribada, coincidiendo con la urbanización de este mismo eje que constituye el actual Cami Real. Destacan la torre de la calle Escipiones que da acceso al único sector de camino de ronda que se conserva y la torre de Santa Ana.

3 PLAÇA MAJOR PLAZA MAYOR

Plaça porticada, centre del Morvedre medieval. Conserva fustos de columnes romanes.

Plaza porticada, centro del Morvedre medieval. Conserva fustes de columnas romanas.

4 ESSLÉSIA DE SANTA MARIA IGLESIA DE SANTA MARÍA

D'estil gòtic ogival valencià, es va iniciar la construcció el 1334 en el mateix lloc que ocupava la mesquita major de Morvedre i va acabar a principis del s.XVIII.

Va ser declarat monument nacional el 1982.

De estilo gótico ojival valenciano, se inició su construcción en 1334 en el mismo lugar que ocupaba la mezquita mayor de Murviedro concluyéndose a principios del s. XVIII.

Fue declarado Monumento Nacional en 1982.

5 CENTRE DE INTERPRETACIÓ I RECEPCIÓ DE VISITANTS - CASA DELS BERENGUER CENTRO DE INTERPRETACIÓN Y RECEPCIÓN DE VISITANTES - CASA DELS BERENGUER

Ubicat en un antic palau gòtic amb influències renaixentistes. Originàriament va pertànyer al llinatge dels Berenguer. En l'interior es conserva una possible pica per al bany ritual jueu o micvé.

Ubicado en un antiguo palacio gótico con influencias renacentistas. Originalmente perteneció al linaje de los Berenguer. En su interior se conserva una posible piletta para el baño ritual judío o "mikve".

6 JUERIA JUDERÍA

L'accés al barri jueu es fa a través d'un portal amb arc de mig punt situat al carrer del Castell, conegut des del s. XV amb el nom del Portalet de la Jueria o Portalet de la Sang.

Conserva pràcticament el mateix traçat urbà original, la micvé o bany ritual i la façana i porta d'una casa jueva amb una mezuzà al carrer del Castell núm. 38.

El acceso al barrio judío se realiza a través de un portal con arco de medio punto situado en la calle del Castillo, conocido desde el s. XV con el nombre del "Portalet de la Juderia" o "Portalet de la Sang". Conserva prácticamente el mismo trazado urbano original, la mikvé o baño ritual y la fachada y puerta de una casa judía con mezuzá en la calle Castillo nº 38.

7 CEMENTERI JUEU CEMENTERIO JUDÍO

Es localitza a la vessant nord del Castell, entre aquest i la Jueria. Reconvertit en un museu a l'aire lliure, permet recórrer tombes dels s. XIV i XV, així com uns quants hipogeus a la pujada al Castell.

Se localiza en la ladera norte del Castillo, entre éste y la Judería. Reconvertido en un museo al aire libre, permite recorrer tumbas de los s. XIV y XV, así como varios hipogeos en la subida al Castillo.

8 CASTELL CASTILLO

Situat sobre el turó i amb una longitud pròxima al quilòmetre. És una fortalesa andalusina del segle XI, encara que a hores d'ara conserva muralles de diferents èpoques i estils, en l'interior es troben restes iberes, romanes, medievals i modernes, corresponents a les distintes cultures que s'hi van assentar.

Es troba dividit en places o recintes independents i en el seu interior es troba l'Antiquarium epigràfic, amb mostres d'epigrafia llatina, ibèrica i hebraica. Va ser declarat monument nacional el 1931.

Situado sobre el cerro y con una longitud próxima al kilómetro. Es una fortaleza andalusí del siglo XI aunque en la actualidad conserva murallas de diferentes épocas y estilos, encontrándose en su interior restos iberos, romanos, medievales y modernos correspondientes a las distintas culturas que en él se asentaron.

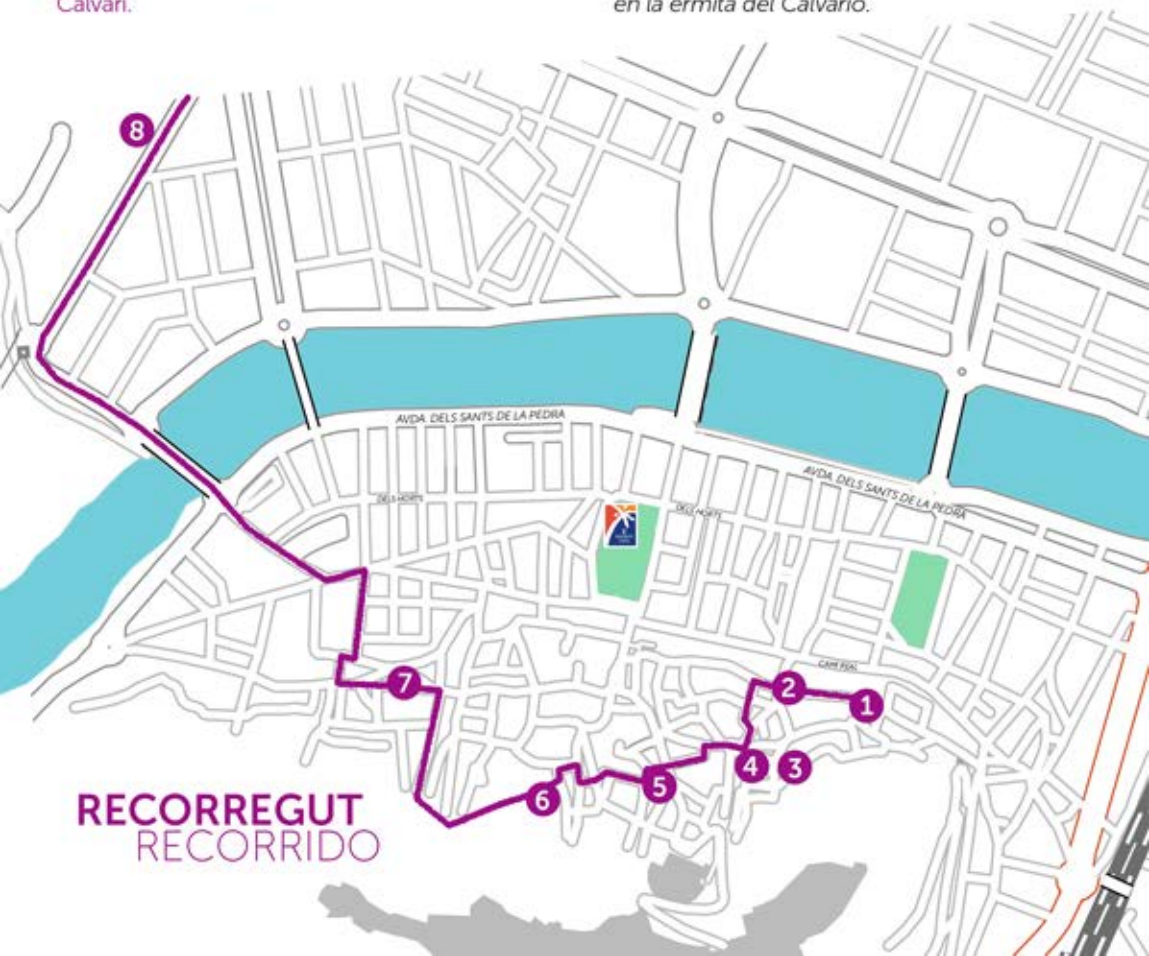
Se halla dividido en plazas o recintos independientes y en su interior se encuentra el "Antiquarium Epigráfico" con muestras de epigrafía latina, ibérica y hebraica. Fue declarado Monumento Nacional en 1931.

Ermites RUTA

D'època moderna, cal destacar l'edificació d'algunes ermites de barri com les de Sant Miquel o Sant Roc, al carrer Major. Després de l'expulsió dels jueus el 1492, la confraria de la Sang va ocupar l'antiga sinagoga, abans de traslladar-se a inicis del s.XVII a la barroca ermita de la Sang, punt inicial de les processons de Setmana Santa i del Viacrucis de Divendres Sant que culmina a l'ermita del Calvari.

De época moderna cabe destacar la edificación de algunas ermitas de barrio como las de San Miguel o San Roque, en la calle Mayor. Tras la expulsión de los judíos en 1492 la cofradía de la Sangre ocupó la antigua sinagoga, antes de trasladarse a inicios del s.XVII a la barroca ermita de la Sangre, punto inicial de las procesiones de Semana Santa y del Via Crucis de Viernes Santo que culmina en la ermita del Calvario.

RECORREGUT
RECORRIDO

1 ERMITA DE SANT MIQUEL ERMITA DE SAN MIGUEL

Edificada per iniciativa dels habitants del barri de la Porta Nova. Destaca el plafó ceràmic que representa el sant i Llucifer, i el frontó de pedra, que amb la seua llegenda explica l'advocació de l'ermita.

Edificada por iniciativa de los habitantes del barrio de la Porta Nova. Destaca el plafón cerámico que representa al santo y Lucifer, y el frontón de piedra, que con su leyenda explica la advocación de la ermita.

2 ERMITA DE SANT ROC I MARE DE DÉU DELS DESEMPARATS ERMITA DE SAN ROQUE Y VIRGEN DE LOS DESAMPARADOS

La fundació es remunta al temps de la pesta (1647-1648), que va devastar el Regne de València. El veïnat va alçar l'ermita en honor al sant, per haver-los alliberat de l'epidèmia. A partir de 1797, es va introduir el culte a la Mare de Déu dels Desemparats.

Su fundación se remonta al tiempo de la peste (1647-1648), que devastó el Reino de Valencia. La vecindad levantó la ermita en honor al santo, por haberles librado de la epidemia. A partir de 1797, se introdujo el culto a la Virgen de los Desamparados.

3 ERMITA DE LA SANG ERMITA DE LA SANGRE

Edifici barroc, de principis del s.XVII. Seu de la Confraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, l'origen de la qual es remunta als inicis del s.XVI. Ací és on se centren i des d'on parteixen la majoria dels actes litúrgics de la Setmana Santa saguntina, i en l'interior reposen les nombroses i artístiques imatges processionals de l'esmentada Confraria.

Edificio barroco, de principios del s.XVII. Sede de la Cofradía de la Purísima Sangre de Ntro. Señor Jesucristo, cuyo origen se remonta a los inicios del s.XVI. Aquí es donde se centran y desde donde parten la mayoría de los actos litúrgicos de la Semana Santa saguntina, y en su interior reposan las numerosas y artísticas imágenes procesionales de la antedicha Cofradía.

4 ERMITA DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS ERMITA DE LA VIRGEN DE LOS DOLORES

De 1860, la façana és molt senzilla, amb arc de mig punt i un campanar xicotet sobre la cornisa.

De 1860, su fachada es muy sencilla, con arco de medio punto y un campanario pequeño sobre la cornisa.

5 **ERMITA DE SANTA MARIA MAGDALENA** **ERMITA DE SANTA MARÍA MAGDALENA**

De reduïdes dimensions. La imatge de la santa trobava a la apella del Castell. Després de la guerra de la Independència, els amos de la casa adjunta van cedir una habitació per el seu culte

De reducidas dimensiones. La imagen de la Santa se encontraba en la capilla del Castillo. Tras la guerra de la Independencia los dueños de la casa adjunta cedieron una habitación para su culto

6 **CALVARI** **CALVARIO**

Construït a mitjan s.XIX a la vessant de la muntanya del Castell, va substituir l'emplaçat al carrer del Calvari Vell. Des de l'ermita del Santíssim Crist, es domina un bell paisatge d'hortes i tarongerars que s'estenen al llarg del camp saguntí

Construido a mediados del s. XIX en la ladera del monte del Castillo, sustituyó al emplazado en la calle del Calvario Viejo. Desde la ermita del Santísimo Cristo, se domina un hermoso paisaje de huertas y naranjales que se extienden a lo largo del campo saguntino.

7 **ERMITA DE LA MARE DE DÉU DEL BON SUCCÉS** **ERMITA DE LA VIRGEN DEL BUEN SUCESO**

Es venera en aquesta ermita de 1780, la imatge de la Mare de Déu del Bon Succés, la qual creu la tradició que va cenir per mar

Se venera en esta ermita de 1780, la imagen de la Virgen del Buen Suceso, la cual cree la tradición que vino por mar.

8 **ERMITA DE SANT CRISTÒFOL** **ERMITA DE SAN CRISTÓBAL**

Situada al cim del xicotet turó del mateix nom al costat de la nova zona urbana de Sagunt. Construïda a finals del s.XIII, és la més antiga de la comarca. De fàcil accés a través d'un passeig preparat, ofereix unes vistes espectaculars de la ciutat i el Castell. Només dista 1,5 km del nucli urbà

Situada en la cima del pequeño cerro de su mismo nombre junto a la nueva zona urbana de Sagunto. Construida a finales del s.XIII, es la más antigua de la comarca. De fácil acceso a través de un paseo acondicionado, ofrece unas vistas espectaculares de la ciudad y el castillo. Sólo dista 1,5km del núcleo urbano.

Industrial

RUTA

PORT DE SAGUNT

Els orígens del nucli actual del Port de Sagunt es deuen a la iniciativa de la naviera basca Sota y Aznar, que va triar el 1900 aquest punt de la costa per a donar eixida al mineral procedent d'Ojos Negros (Terol). El Port de Sagunt va nàixer, així, com una autèntica ciutat-factòria, crescuda entorn de les instal·lacions portuàries i industrials per l'arribada d'immigrants. El desmantellament de la siderúrgica en la dècada dels 80 ha deixat alguns dels elements de major valor històric, com l'impressionant Alt Forn núm. 2, els Tallers Generals i l'antic Magatzem de Recanvis (futur museu industrial).

La factoria es va responsabilitzar de dotar el nou nucli de les instal·lacions necessàries, atenent en especial les necessitats del personal tècnic procedent del País Basc. Es va edificar, així, l'església de Begonya i la ciutat-jardí dels enginyers, conjugant zones enjardinades amb edificacions d'estil basc.

Los orígenes del núcleo actual del Puerto de Sagunto se deben a la iniciativa de la naviera vasca Sota y Aznar que escogió en 1900 este punto de la costa para dar salida al mineral procedente de Ojos Negros (Teruel). El Puerto de Sagunto nació así como una auténtica ciudad-factòria, crecida en torno a las instalaciones portuarias e industriales por la llegada de inmigrantes. El desmantelamiento de la siderúrgica en la dècada de los 80, ha dejado algunos de los elementos de mayor valor històric, como el impresionante Horno Alto nº2, los Talleres Generales y el antiguo Almacén de Recambios (futuro museo industrial).

La factoria se responsabilizó de dotar al nuevo núcleo de las instalaciones necesarias, atendiendo en especial a las necesidades del personal tècnic procedente del País Vasco. Se edificó así, la iglesia de Begonya y la ciudad jardín de los ingenieros, conjugando zonas ajardinadas con edificaciones de estilo vasco.

RECORREGUT RECORRIDO

L'actual avinguda del Nou d'Octubre servia de separació entre la ciutat-jardí i la resta de la ciutat. En la mateixa avinguda s'alça el Barri Obrer construït per la Companyia Minera per allotjar a part dels seus treballadors. Alçat en un estil que recorda els barris britànics, són plantes baixes alineades amb minúscules zones enjardinades, que contrasten amb la resta d'antigues vivendes de la zona, generalment cases baixes construïdes pels mateixos treballadors, inspirades en les senzilles vivendes llauradores de la comarca.

La actual avenida del Nueve de Octubre servía de separación entre la ciudad-jardín y el resto de la ciudad. En la misma avenida se alza el Barrio Obrero construido por la Compañía Minera para alojar a parte de sus trabajadores. Alzado en un estilo que recuerda los barrios británicos, son plantas bajas alineadas con minúsculas zonas ajardinadas, que contrastan con el resto de antiguas viviendas de la zona, generalmente casas bajas construidas por los propios trabajadores, inspiradas en las sencillas viviendas campesinas de la comarca.

1 PANTALÀ PANTALÁN ▲

3 TALLERS GENERALS TALLERES GENERALES

Tallers de caldereria, reparació de locomotores i treballs de foneria i ajust, de 1919. A pesar de configurar-se com una nau industrial, l'exterior no està exempt d'un caràcter estètic.

Talleres de calderería, reparación de locomotoras y trabajos de fundición y ajuste, de 1919. Pese a configurarse como una nave industrial, el exterior no está exento de un carácter estético. ▲

2 ANTIC HOSPITAL ANTIGUO HOSPITAL

Es va construir el 1911 per a contindre dependències d'oficines, vivendes d'enginyers i serveis hospitalaris. Mostra una arquitectura deutora de les construccions angleses.

Se construyó en 1911, para albergar dependencias de oficinas, viviendas de ingenieros y servicios hospitalarios. Muestra una arquitectura deudora de las construcciones inglesas.

4 FORN ALT NÚM. 2 HORNO ALTO N.º. 2

Construït el 1922, la seua imatge actual respon a una reconstrucció dels anys 50. Aquesta estructura metàl·lica de més de 60 metres d'altura, dedicada a la producció d'acer, és un dels pocs elements d'enginyeria que es van conservar, després del tancament i la demolició de la siderúrgica el 1984, i així es va convertir en el símbol del Port de Sagunt. El 2012 rep el Gran Premi Europa Nostra, atorgat per la Unió Europea en matèria de conservació del patrimoni cultural, per la seua restauració. A hores d'ara, el Forn Alt núm. 2 s'ha museïtzat, de manera que se'n pot accedir a l'interior i pujar diversos nivells.

Construido en 1922, su imagen actual responde a una reconstrucción de los años 50. Esta estructura metálica de más de 60 metros de altura, dedicada a la producción de acero, es uno de los pocos elementos de ingeniería que se conservaron, tras el cierre y demolición de la siderúrgica en 1984, convirtiéndose así en el símbolo de Puerto de Sagunto. En 2012 recibe el Gran Premio Europa Nostra, otorgado por la Unión Europea en materia de conservación del patrimonio cultural, por su restauración. En la actualidad, el Horno Alto n.º. 2 se ha musealizado, pudiendo acceder al interior de mismo y subir varios niveles.

5 **MAGATZEM D'EFFECTES I RECANVIS** **ALMACÉN DE EFECTOS Y REPUESTOS**

Data de 1927, la seua finalitat era el magatzematge de matrius i recanvis de peces utilitzades en la maquinària siderúrgica. Exteriorment, repeteix l'esquema decoratiu de l'edifici de Tallers Generals. Aquest edifici allotjarà el futur Museu d'Arqueologia Industrial de Sagunt.

Data de 1927, siendo su finalidad el almacenaje de matrices y repuestos de piezas utilizadas en la maquinaria siderúrgica. Exteriormente, repite el esquema decorativo del edificio de Talleres Generales. Este edificio albergará el futuro Museo de Arqueología Industrial de Sagunto.

6 **ESGLÉSIA DE LA MARE DE DÉU DE BEGONYA** **IGLESIA NUESTRA SEÑORA DE BEGOÑA**

Edificada el 1929 i d'estil neobarroc, està consagrada a la Mare de Déu de Begonya. Es va fer a imatge i semblança de la Basílica de Begonya de Bilbao, rememorant així les arrels basques dels seus mecenes.

Edificada en 1929 y de estilo neobarroco, está consagrada a la Virgen de Begoña. Se hizo a imagen y semejanza de la Basílica de Begoña de Bilbao, recordando así las raíces vascas de sus mecenas.

7 **OFICINES DE LA GERÈNCIA** **OFICINAS DE LA GERENCIA**

Edificat l'any 1921, contenia les dependències d'oficines de les distintes empreses que es van anar succeint en el temps.

Edificado en el año 1921, contenía las dependencias de oficinas de las distintas empresas que se fueron sucediendo en el tiempo.

7 **CASINO RECREATIU** **CASINO RECREATIVO**

Antic xalet de l'industrial Ramón de la Sota, convertit el 1940 en el casino encara existent. Allotjava els actes oficials de l'empresa i als enginyers fadrins.

Antiguo chalet del industrial Ramón de la Sota, convertido en 1940 en el casino todavía existente. Alojaba los actos oficiales de la empresa y a los ingenieros solteros.

7 **ECONOMAT I COOPERATIVA DE PRODUCTORS D'AHM** **ECONOMATO Y COOPERATIVA DE PRODUCTORES DE AHM**

Economat per als treballadors de la siderúrgica, funció que va complir fins al tancament de l'empresa AHM. La imatge actual respon a una rehabilitació dels anys 40.

Economato para los trabajadores de la siderúrgica, función que cumplió hasta el cierre de la empresa AHM. Su imagen actual responde a una rehabilitación de los años 40.

8 CIUTAT JARDÍ DE LA GERÈNCIA D'AHM **CIUDAD JARDÍN DE LA GERENCIA DE AHM**

▶ Aquestes vivendes es van començar a construir en els primers anys del segle XX per a allotjar-hi els enginyers bascos. La seua particularitat resideix a presentar una arquitectura que resumeix la tradició popular basca i els estils historicistes, i per oferir un entramat urbanístic independent a la resta de la ciutat. Aquest s'articulava a través d'un immens jardí, una plaça amb bancs, jocs per a xiquets i altres serveis. D'aquesta manera, es va crear una microsocietat elitista, que buscava distanciar-se de l'urbs més proletària.

Estas viviendas se comenzaron a construir en los primeros años del siglo XX, para alojar a los ingenieros vascos. Su particularidad, reside en presentar una arquitectura que resume la tradición popular vasca y los estilos historicistas, y por ofrecer un entramado urbanístico independiente al resto de la ciudad. Éste se articulaba a través de un inmenso jardín, una plaza con bancos, juegos para niños y otros servicios. De esta manera, se creó una microsociedad elitista, que buscaba distanciarse de la urbe más proletaria.

10 BARRI OBRER **BARRIO OBRERO**

Construït entre 1917 i 1921, reflecteix el caràcter d'una comunitat obrera. En total contrast amb la Ciutat Jardí, les seues vivendes destaquen per la senzillesa constructiva i de disseny. En la simplicitat i austeritat és on resideix la importància històrica d'aquests immobles de promoció empresarial.

Construido entre 1917 y 1921, refleja el carácter de una comunidad obrera. En total contraste con la Ciudad Jardín, sus viviendas destacan por su sencillez constructiva y de diseño. En la simplicidad y austeridad es donde reside la importancia histórica de estos inmuebles de promoción empresarial

● UNS ALTRES LLOCS D'INTERÉS **OTROS LUGARES DE INTERES**

Aquest patrimoni històric industrial es complementa amb edificacions de promoció empresarial, corresponents a èpoques posteriors. Entre les quals destacarien l'immoble del Mercat, l'edifici de la Tinència d'Alcaldia, l'estadi del Fornàs, els Jardins i el Sanatori d'AHV, i l'entramat de grups de vivendes obreres que conforma el centre històric del Port de Sagunt.

Este Patrimonio Histórico – Industrial se complementa con edificaciones de promoción empresarial, correspondientes a épocas posteriores. Entre ellas se destacarían el inmueble del Mercado, el edificio de la Tenencia de Alcaldía, el estadio del Fornàs, los Jardines y el Sanatorio de A.H.V., y el entramado de grupos de viviendas obreras que conforma el centro histórico de Puerto de Sagunto.

11 ANTIC SANATORI AHV ANTIGUO SANATORIO AHV

4

9 XALETS TÈCNICS AHM
CHALETS TÉCNICOS AHM

10

Monuments

Horaris / Horarios

Castell, Teatre Romà i Museu Històric
Castillo, Teatro Romano y Museo Histórico

L'entrada és lliure i gratuïta La entrada es libre y gratuita

Novembre a Març // Noviembre a Marzo

De dimarts a dissabte de 10:00 a 18:00.
De martes a sábado 10:00 a 18:00.

Diumenges de 10:00 a 14:00.
Domingos de 10:00 a 14:00.

Abril a Octubre // Abril a Octubre

De dimarts a dissabte de 10:00 a 20:00.
De martes a sábado 10:00 a 20:00.

Diumenges de 10:00 a 14:00.
Domingos de 10:00 a 14:00.

Alt Forn Nº2

Octubre a Maig // Octubre a Mayo

Divendres, 17:00h dissabtes, 10:00 i 12:00h.
Viernes, 17:00h, sábados, 10:00 y 12:00h.

Diumenges (2º y 4º mes) 10:00 y 12:00h.
Domingos (2º y 4º mes) 10:00h y 12:00h.

Juny a Setembre // Junio a Septiembre

Divendres, 18:30h, dissabtes 10:00 i 12:00h.
Viernes, 18:30h, sábados 10:00 y 12:00h.

Diumenges de 10:00 a 14:00.
Domingos de 10:00 a 14:00.

Grups (8-30 pers.) Reserva previa en fcvsagunto@gmail.com, de dimarts a divendres, 11:00h. **Tel.611 07 25 10**
Preu: 4€ / Reduïda 3€ / Grups escolars 2€. Gratis: Locales, menors de 8 anys, parats, guies oficials i professorat.

Horno Alto Nº2

Casa dels Berenguer - Centre d'Interpretació

Casa dels Berenguer - Centro de Interpretación

L'entrada és lliure i gratuïta La entrada es libre y gratuita

Octubre a Juny // Octubre a Junio

De dilluns a dissabte: de 9:30 a 19:00

De lunes a sábado de 9:30 a 19:00

Diumenges i festius: de 9:30 a 14:30

Domingos y festivos de 9:30 a 14:30

Juïol a Setembre // Julio a Septiembre

De dilluns a dissabte: de 10:30 a 19:30

De lunes a sábado de 10:30 a 19:30

Diumenges i festius: de 10:30 a 14:00

Domingos y festivos de 10:30 a 14:00

Espais Arqueològics Via Del Pòrtic i Domus Dels Peixos

Espacios Arqueológicos Vía Del Pòrtic i Domus Dels Peixos

Preu: 1 €. Menors de 6 anys gratis. Precio: 1 €. Menores de 6 años gratis.

Octubre a Març // Octubre a Marzo

De dimarts a dissabte, passes a les 10:00, 11:15, 12:30, 16:00 i 17:15

De martes a sábado, pases a las 10:00, 11:15, 12:30, 16:00 y 17:15

Diumenges i festius, passes a les 10:00, 11:15 i 12:30

Domingos y festivos, pases a las 10:00, 11:15 y 12:30

Abril a Setembre // Abril a Septiembre

De dimarts a dissabte, passes a les 10:00, 11:15, 12:30, 16:00, 17:15 i 18:30

De martes a sábado, pases a las 10:00, 11:15, 12:30, 16:00, 17:15 y 18:30

Diumenges i festius, passes a les 10:00, 11:15 i 12:30

Domingos y festivos, pases a las 10:00, 11:15 y 12:30

COM ARRIBAR CÓMO LLEGAR

AMB COTXE

- Autovia del Mediterrani A7 eixida sud 50
- Autovia del Mediterrani A-7 eixida nord a la A-23
- Des de València, A-21 eixida a A-23
- Des de Terol A-23

AMB TREN

- Sagunt compta amb una estació de ferrocarril que comunica amb:
- Terol i Saragossa
 - Barcelona
 - Madrid: AVE /ALVIA Atocha – Sagunt: Duració: 3h.
 - Proximitats a València i Castelló amb gran freqüència.
Duració trajecte Sagunt-Valencia: 30 min

AMB AUTOBÚS

Línia 115 el Port de Sagunt-València - Companyia AVSA

AMB AVIÓ

Aeroport de Manises, a 20 minuts de Sagunt

EN COCHE

- Autopista del Mediterráneo A7 salida sur 50
- Autopista del Mediterráneo A-7 salida norte a la A-23
- Desde Valencia, A-21 salida a A-23
- Desde Teruel A-23

EN TREN

- Sagunto cuenta con una estación de ferrocarril que comunica con:
- Teruel y Zaragoza
 - Barcelona
 - Madrid: AVE ALVIA Atocha – Sagunt: Duración: 3h.
 - Cercanías a Valencia y Castellón con gran frecuencia.
Duración trayecto Sagunto – Valencia: 30 min

EN AUTOBÚS

Línea 115 Puerto de Sagunto-Valencia – Compañía AVSA

EN AVIÓN

Aeropuerto de Manises, a 20 minutos de Sagunto

BARCELONA

SAGUNT

CASTILLO

CANET

PORT DE SAGUNT

PLAYA

PUERTO MARITIMO

TERUEL

VALENCIA

DADES D'INTERÉS

Superfície: 135,57 km²
Població: 65.000 hab. aprox.
Web oficial: www.sagunt.es
Comarca: Camp de Morvedre
Playatges: Més de 10 km.
Fundació: S. V a.C.
Altitud: 0m - 150m

DATOS DE INTERÉS

Superficie: 135,57 km²
Población: 65.000 hab. aprox.
Web oficial: www.sagunt.es
Comarca: Camp de Morvedre
Playas: Más de 10 km.
Fundación: S. V a.C.
Altitud: 0m - 150m

Ruta Ibera
Ruta Romana
Ruta Medieval
Ruta Ermites

Sagunt

Sagunt
ES VIURE
REGIDORIA DE TURISME

Port de Sagunt

Ruta Industrial

Alojamientos

ALLOTJAMENTS

HOTEL ELS ARENALS ****

C/ Felisa Longas, 1
SAGUNTO (Playa Almadà)
96 260 80 67
www.elsarenals.com

HOTEL VENT DE MAR ***

C/ Illa Còrsega, 61
PUERTO DE SAGUNTO
96 269 80 84
www.hotelventdemar.com

APART. HOTEL L'ESTACIÓ **

C/ Metge Gabriel Flors, 14
SAGUNTO
96 009 11 76
www.hotellestacio.com

HOSTAL CARLOS **

Av. del País Valencià, 43
SAGUNTO
96 266 09 02
www.hostalcarlossagunto.es

PENSIÓN AVENIDA

Av. del País Valencià, 20
SAGUNTO
96 266 00 03
www.pensionsagunto.com

HOTEL EXE PTO. SAGUNTO ****

Av. Ojos Negros, 55
PUERTO DE SAGUNTO
96 269 83 84
www.exehotels.com

HOTEL AUSTRIA 76 **

Av. Joan d'Austria, 76
PUERTO DE SAGUNTO
96 267 77 53
info@hotelaustria76.com

APART. HOTEL LA PINADA **

Ctra. A-23, km. 3
SAGUNTO
96 266 08 50
www.complejolapinada.com

B&B DOMUS ATILIA

C/ La Rosa, 14
SAGUNTO
629 65 34 48
www.domusatilia.com

HOTEL CUATRO HERMANAS ***

Carretera CV- 3007 km. 1
SAGUNTO
96 266 33 33
www.cuatrohermanas.com

HOTEL AZAHAR **

Av. del País Valencià, 8
SAGUNTO
96 266 33 68
www.hotelazaharsagunt.com

HOSTAL TEIDE **

Av. 9 d'Octubre, 53
PUERTO DE SAGUNTO
96 267 22 44
www.hteide.com

PENSIÓN ALBAHICÍN

C/ Bonavista, 4
PUERTO DE SAGUNTO
96 267 27 25
albahicin@gmail.com

CAMPING MALVARROSA

C/ Cisne, s/n
Playa Malvarrosa SAGUNTO
96 260 89 06
www.malvacorinto.com

Apartamentos Turísticos // Apartaments Turístics

CONCHA DEL MAR

C/ Cisne, s/n
Playa Malvarrosa SAGUNTO
96 260 89 06
www.malvacorinto.com

MALVARROSA DE CORINTO

C/ Cisne s/n
Playa Malvarrosa SAGUNTO
96 260 89 06
www.malvacorinto.com

BUNGALOW VILLAS DE CORINTO

C/ Falcó, 8 Adosado nº17
Playa Malvarrosa SAGUNTO
610 754 139

BUNGALOWS AMORES

C/ Mar Caspio, 18.
Playa de Almadà SAGUNTO
667 528 228 - 962 607 979
www.viviendasturisticasamores.com

PEIKERT

C/Mar de Alborán, 2
Playa Almadà SAGUNTO
667 988 667
www.bungalowspeikert.com

MEDITERRANIA

Av. del Mediterrani, 49
PUERTO DE SAGUNTO
96 267 00 70 - 607 371 159
apartamentosmediterrania.blogspot.com

Dis-nos quin és el teu monument favorit de les següents rutes històriques de Sagunt i et farem un obsequi en les nostres Oficines de Turisme.

Dinos tu monumento favorito de las siguientes rutas históricas de Sagunto y te regalaremos un obsequio en nuestras Oficinas de Turismo.

Ruta romana: _____

Ruta medieval: _____

Ruta de les ermites: _____

Ruta industrial: _____

Oficines de Turisme

Oficinas de Turismo

Tourist Info Sagunt
Plaça del Cronista Chabret, s/n
46500 Sagunt
Tel. 96 265 58 59
sagunto@touristinfo.net

Tourist Info Port de Sagunt,
Av. Mediterrani, 67
46520 Port de Sagunt
Tel. 96 269 04 02
saguntoplaya@touristinfo.net

@sagunto_turismo

turismo.sagunto.es

